

Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (sestā palāta)

2021. gada 11. februārī*

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu – Kopējā zivsaimniecības politika – Regula (EK)
Nr. 1224/2009 – Kontroles sistēma, lai nodrošinātu atbilstību kopējās zivsaimniecības politikas
noteikumiem – Tāda aprīkojuma izmantošana uz zvejas kuģa, kurš ļauj automātiski šķirot zivis pēc
lieluma – 89. pants – Pasākumi, lai nodrošinātu noteikumu ievērošanu – 90. pants – Kriminālsodi –
Samērīguma princips

Lietā C-77/20

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *Court of Appeal* (Apelācijas tiesa, Īrija) iesniedza ar 2020. gada 21. janvāra lēmumu un kas Tiesā reģistrēts 2020. gada 13. februārī, kriminālprocesā pret

K. M.,

piedaloties –

Director of Public Prosecutions,

TIESA (sestā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs L. Bejs Larsens [*L. Bay Larsen*], tiesneši K. Toadere [*C. Toader*] (referente) un M. Safjans [*M. Safjan*],

ģenerālvokāts: H. Saugmandsgors Ēe [*H. Saugmandsgaard Oe*],

sekretārs: A. Kalots Eskobars [*A. Calot Escobar*],

ņemot vērā rakstveida procesu,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

- K. M. vārdā – *E. Sweetman, BL*, kā arī D. C. vārdā – *D. C. Smyth, SC*, un *D. F. Conway, solicitor*,
- *Director of Public Prosecutions* vārdā – *H. Kiely* un *A. Collins*, pārstāves, kurām palīdz *F. McDonagh, SC*, un *T. Rice, BL*,
- Īrijas vārdā – *A. Joyce*, kā arī *J. Quaney* un *M. Browne*, pārstāves, kurām palīdz *B. Doherty, BL*,
- Eiropas Komisijas vārdā – *F. Moro* un *K. Walkerová*, kā arī *A. Dawes*, pārstāvji,

* Tiesvedības valoda – angļu.

ņemot vērā pēc ģenerālvokāta uzklaušanās pieņemto lēmumu izskatīt lietu bez ģenerālvokāta secinājumiem,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

- 1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt Eiropas Savienības Pamattiesību hartas (turpmāk tekstā – “Harta”) 49. panta 3. punktu, kā arī 89. un 90. pantu Padomes Regulā (EK) Nr. 1224/2009 (2009. gada 20. novembris), ar ko izveido Kopienas kontroles sistēmu, lai nodrošinātu atbilstību kopējās zivsaimniecības politikas noteikumiem, un groza Regulas (EK) Nr. 847/96, (EK) Nr. 2371/2002, (EK) Nr. 811/2004, (EK) Nr. 768/2005, (EK) Nr. 2115/2005, (EK) Nr. 2166/2005, (EK) Nr. 388/2006, (EK) Nr. 509/2007, (EK) Nr. 676/2007, (EK) Nr. 1098/2007, (EK) Nr. 1300/2008 un (EK) Nr. 1342/2008, un atceļ Regulas (EEK) Nr. 2847/93, (EK) Nr. 1627/94 un (EK) Nr. 1966/2006 (OV 2009, L 343, 1. lpp.).
- 2 Šis lūgums ir iesniegts saistībā ar kriminālprocesu pret K. M., zvejas kuģa kapteini, par tāda aprīkojuma turēšanu uz kuģa klāja, kas ļauj automātiski šķirot pēc lieluma siļķes, makreles vai stavridas, ja šis aprīkojums nav uzstādīts vai novietots uz kuģa tādā veidā, kas ļautu nodrošināt tūlītēju sasaldēšanu un nepieļautu jūras organismu atgriešanos jūrā.

Atbilstošās tiesību normas

Savienības tiesības

Regula (EK) Nr. 850/98

- 3 Saskaņā ar Padomes Regulas (EK) Nr. 850/98 (1998. gada 30. marts) par zvejas resursu saglabāšanu, izmantojot tehniskos līdzekļus jūras organismu mazuļu aizsardzībai (OV 1998, L 125, 1. lpp.), kurā grozījumi izdarīti ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 227/2013 (2013. gada 13. marts) (OV 2013, L 78, 1. lpp.) (turpmāk tekstā – “Regula Nr. 850/98”), 19.a pantu “Augstākas izmēra kategorijas zivju atlasīšanas aizliegums”:

“1. 1., 2., 3. un 4. reģionā ir aizliegts zvejas darbību laikā izvest sugas, kuru nozvejai piemēro kvotas un kuras ir atļauts likumīgi izkraut.

2. Noteikumi, kas minēti 1. punktā, neskar pienākumus, kuri noteikti šajā regulā vai citā Savienības zivsaimniecības nozares tiesību aktā.”
- 4 Šīs regulas 32. pantā “Automātiskās šķirošanas mašīnas izmantošanas ierobežojumi” ir paredzēts:

“1. Turēt vai izmantot uz zvejas kuģa klāja aprīkojumu, kas spēj automātiski pēc lieluma vai dzimuma šķirot siļķes vai makreles vai stavridas, ir aizliegts.

2. Turēt un izmantot tādu aprīkojumu tomēr ir ļauts ar noteikumu, ka:

a) kuģis vienlaikus neved vai neizmanto uz klāja vai nu velkamos zvejas rīkus ar acs izmēru mazāk nekā 70 milimetri, vai vienu vai vairākus riņķvadus vai līdzīgus zvejas rīkus;

vai

b) i) visu lomu, ko var likumīgi turēt uz klāja, uzglabā saldētā veidā, sašķīrotās zivis sasaldē uzreiz pēc šķirošanas un nesašķīrotās zivis ielaiž atpakaļ jūrā, izņemot gadījumus, uz ko attiecas 19. panta prasības;

un

ii) aprīkojums ir uzstādīts un novietots uz kuģa tā, lai nodrošinātu tūlītēju sasaldēšanu un nepieļautu jūras organismu atgriešanos jūrā.

3. Jebkurš kuģis, kam ir atļauja zvejot Baltijas jūrā, Beltā vai Zundā, drīkst ievest automātisko šķirošanas aprīkojumu Kategorā ar noteikumu, ka tādā nolūkā tam ir izsniegta speciāla zvejošanas atļauja.

Speciālajā zvejošanas atļaujā ir noteikta suga, apgabali, laikposmi un citi prasītie nosacījumi, ko piemēro, lai izmantotu un turētu uz klāja šķirošanas aprīkojumu.”

Regula (EK) Nr. 1005/2008

5 Atbilstoši Padomes Regulas (EK) Nr. 1005/2008 (2008. gada 29. septembris), ar ko izveido Kopienas sistēmu, lai aizkavētu, novērstu un izskaustu nelegālu, neregistrētu un neregulētu zveju, un ar ko groza Regulas (EEK) Nr. 2847/93, (EK) Nr. 1936/2001 un (EK) Nr. 601/2004, un ar ko atceļ Regulas (EK) Nr. 1093/94 un (EK) Nr. 1447/1999 (OV 2008, L 286, 1. lpp.), 3. pantam “[Nelegālā, neregistrētā un neregulētā] zvejā iesaistījušies zvejas kuģi”:

“1. Pieņem, ka zvejas kuģis ir iesaistījies [nelegālā, neregistrētā un neregulētā] zvejā, ja ir pierādīts, ka pretēji attiecīgajā apgabalā spēkā esošajiem saglabāšanas un pārvaldības pasākumiem tas ir:

[..]

e) izmantojis aizliegtu vai neatbilstīgu zvejas rīku; vai

[..].

2. Darbības, kas izklāstītas 1. punktā, uzskata par smagiem pārkāpumiem saskaņā ar 42. pantu atkarībā no konkrētā pārkāpuma smaguma, ko noteiks dalībvalsts kompetentā iestāde, ņemot vērā tādus kritērijus kā nodarītais kaitējums, tā vērtība, pārkāpuma apmērs vai atkārtošana.”

6 Regulas Nr. 1005/2008 42. pantā “Smagi pārkāpumi” ir noteikts:

“1. Šajā regulā smagi pārkāpumi ir:

a) darbības, ko uzskata par tādām, kuras veido [nelegālu, neregistrētu un neregulētu] zveju saskaņā ar 3. pantā noteiktajiem kritērijiem;

[..].

2. Pārkāpuma nopietnību nosaka dalībvalsts kompetentā iestāde, ņemot vērā 3. panta 2. punktā paredzētos kritērijus.”

7 Šīs regulas 44. pantā “Sankcijas par smagiem pārkāpumiem” ir paredzēts:

“1. Dalībvalstis nodrošina, ka fizisku personu, kas izdarījusi smagu pārkāpumu, vai juridisku personu, kas ir atbildīga par smagu pārkāpumu, soda ar efektīvām, samērīgām un preventīvām administratīvām sankcijām.

2. Dalībvalstis piespriež maksimālo sankciju, kas vismaz piecreiz pārsniedz to zvejas produktu vērtību, kas gūti, izdarot smagu pārkāpumu.

Gadījumā, ja piecos gados nopietns pārkāpums atkārtojas, dalībvalstis piespriež maksimālo sankciju, kas vismaz astoņas reizes pārsniedz to zvejas produktu vērtību, kas gūti, izdarot smagu pārkāpumu.

Piemērojot šīs sankcijas, dalībvalstis ņem vērā arī tā kaitējuma vērtību, kas nodarīts attiecīgajiem zvejas resursiem un jūras videi.

3. Dalībvalstis kā alternatīvu var izmantot arī efektīvas, samērīgas un preventīvas kriminālsankcijas.”

8 Minētās regulas 45. panta “Papildu sankcijas” 3. punktā ir paredzēts:

“Šajā nodaļā paredzētās sankcijas var papildināt ar citām sankcijām vai līdzekļiem, jo īpaši ar:

[..]

3) aizliegto zvejas rīku, nozveju un zvejas produktu konfiscēšanu;

[..].”

Regula Nr. 1224/2009

9 Regulas Nr. 1224/2009 2., 38. un 39. apsvērums ir formulēts šādi:

“(2) Ņemot vērā to, ka kopējās zivsaimniecības politikas sekmes ir atkarīgas no efektīvas kontroles sistēmas ieviešanas, šajā regulā paredzēto pasākumu mērķis ir izveidot Kopienas sistēmu kontrolei, inspekcijai un izpildei, atbilstīgi proporcionalitātes principam piemērojot globālu un integrētu pieeju, lai nodrošinātu visu kopējās zivsaimniecības politikas noteikumu ievērošanu nolūkā panākt ūdeņu dzīvo resursu ilgtspējīgu izmantošanu, aptverot visus šīs politikas aspektus.

[..]

(38) Dalībvalstu valstspiederīgos vajadzētu atturēt no kopējās zivsaimniecības politikas noteikumu pārkāpumiem. Ievērojot to, ka rīcība, ko veic pēc minēto noteikumu pārkāpumiem, dažādās dalībvalstīs ir ļoti atšķirīga un tādējādi tiek radīta diskriminācija un negodīgi konkurences noteikumi zvejniekiem, un ņemot vērā to, ka preventīvu, samērīgu un faktisku sankciju neesamība dažās dalībvalstīs mazina kontroles efektivitāti, ir lietderīgi ieviest administratīvas sankcijas apvienojumā ar soda punktu sistēmu par smagiem pārkāpumiem, lai nodrošinātu patiesi preventīvu soda līdzekli.

(39) Lielais skaits smago kopējās zivsaimniecības politikas noteikumu pārkāpumu, kas izdarīti Kopienas ūdeņos vai ko pieļāvuši Kopienas operatori, ir ļoti noturīgs; tas lielā mērā saistīts ar neatturošajām sankcijām, kuras dalībvalstu tiesību aktos noteiktas attiecībā uz smagiem minēto noteikumu pārkāpumiem. Šo trūkumu vēl vairāk saasina tas, ka sankcijas dažādās dalībvalstīs atšķiras; tas mudina nelikumīgos operatorus darboties to dalībvalstu ūdeņos vai teritorijā, kurās sankcijas ir vismazākās. Tāpēc būtu lietderīgi par smagiem kopējās zivsaimniecības politikas pārkāpumiem paredzētās maksimālās sankcijas, kas noteiktas Regulas (EK) Nr. 1005/2008 44. pantā, papildināt ar atturošām sankcijām, ņemot vērā nodarītā kaitējuma būtību, smagā pārkāpuma rezultātā iegūto zvejas produktu vērtību, pārkāpēja ekonomisko stāvokli un pārkāpuma atkārtotu izdarīšanu. Būtu jānosaka arī tūlītēji izpildes pasākumi un papildu pasākumi.”

10 Šīs regulas 1. pantā ir paredzēts, ka ar šo regulu “izveido Kopienas kontroles, inspekcijas un izpildes sistēmu [..], lai nodrošinātu kopējās zivsaimniecības politikas noteikumu ievērošanu”.

11 Atbilstoši Regulas Nr. 1224/2009 89. panta “Pasākumi, lai nodrošinātu noteikumu ievērošanu” 1.–3. punktam:

“1. Dalībvalstis nodrošina, lai atbilstīgi to tiesību aktiem sistemātiski veiktu attiecīgus pasākumus, tostarp ierosinātu administratīvu lietu vai krimināllietu pret fiziskām vai juridiskām personām, kuras tur aizdomās par kāda kopējās zivsaimniecības politikas noteikuma pārkāpumu.

2. Vispārējo sankciju pakāpi un papildu sankcijas saskaņā ar attiecīgiem valsts tiesību aktu noteikumiem nosaka tādā veidā, lai pārlicinātos, ka to rezultātā pārkāpējiem efektīvi liedz pārkāpumu rezultātā gūto ekonomisko izdevīgumu, neskarot to likumīgās tiesības strādāt profesijā. Ar minētajām sankcijām var panākt rezultātus, kas ir proporcionāli šādu pārkāpumu smagumam, tādējādi efektīvi atturot no turpmāku tāda paša veida nodarījumu veikšanas.

3. Dalībvalstis var piemērot sistēmu, saskaņā ar kuru sankcija ir proporcionāla juridiskās personas apgrozījumam vai finansiālajām priekšrocībām, kas iegūtas vai ko paredzēts iegūt, izdarot pārkāpumu.”

12 Šīs regulas 90. pantā “Sankcijas par smagiem pārkāpumiem” ir paredzēts:

“1. Papildus 42. pantam Regulā (EK) Nr. 1005/2008 šādas darbības šajā regulā arī uzskata par smagiem pārkāpumiem [..]:

[..]

c) tādu sugu neizkraušanu, uz kurām attiecas kvotas un kas iegūtas zvejas laikā, izņemot gadījumus, kad šāds izkrāvums būtu pretrunā saistībām, kas paredzētas kopējās zivsaimniecības politikas noteikumos, zvejniecībās vai zvejas zonās, kurās šādus noteikumus piemēro.

2. Dalībvalstis nodrošina to, ka fiziskai personai, kas izdarījusi smagu pārkāpumu, vai juridiskai personai, ko uzskata par atbildīgu smagā pārkāpumā, var piemērot iedarbīgas, samērīgas un atturošas sankcijas saskaņā ar sankciju un pasākumu sistēmu, kas izklāstīta Regulas (EK) Nr. 1005/2008 IX nodaļā.

3. Neskarot Regulas (EK) Nr. 1005/2008 44. panta 2. punktu, dalībvalstis piemēro sankciju, kas ir efektīvi atturoša, un attiecīgā gadījumā to aprēķina, pamatojoties uz zvejas produktu vērtību, kuri iegūti, izdarot smagu pārkāpumu.

4. Nosakot sankciju, dalībvalstis ņem vērā arī zvejas resursiem un attiecīgajai jūras videi nodarīto kaitējumu.

5. Dalībvalstis kā alternatīvu var izmantot arī iedarbīgus, samērīgus un atturošus kriminālsodus.

6. Šajā nodaļā paredzētās sankcijas var papildināt ar citām sankcijām vai pasākumiem, jo īpaši tiem, kas paredzēti Regulas (EK) Nr. 1005/2008 45. pantā.”

Īrijas tiesības

13 Saskaņā ar *Sea Fisheries and Maritime Jurisdiction Act 2006* (2006. gada Jūras zvejniecības un jūrniecības jurisdikcijas likums, turpmāk tekstā – “2006. gada likums”) 14. panta 3. punktu, ja tiek pārkāpti saskaņā ar šo pantu izdotie noteikumi attiecībā uz jūras zvejas kuģi vai uz kuģa klāja

esošajiem zvejas rīkiem vai aprīkojumu, kapteini var saukt pie atbildības, ceļot prasību tiesā. 2006. gada likuma 14. panta 4. punktā ir paredzēts, ka kriminālprocesa gadījumā aizdomās turētajam ir jāpierāda tiesības uz jebkuru atbrīvojumu, uz kuru viņš atsaucas.

- 14 2006. gada likuma 28. pants attiecas uz naudas sodiem par noteiktiem noziedzīgiem nodarījumiem. Šie naudas sodi ir atkarīgi no noziedzīgu nodarījumu rakstura un no tā, vai tiek virzīts kriminālprocess saīsinātā procesa kārtībā vai vispārējā kārtībā pēc apsūdzības izvirzīšanas. Saīsinātais kriminālprocess Īrijas tiesību sistēmā ir process, kurā nepiedalās zvērinātie un kas notiek viena tiesneša sastāvā. Šī procedūra ir paredzēta nenozīmīgiem kriminālpārkāpumiem. Smagāki noziedzīgi nodarījumi tiek tiesāti pēc apsūdzības izvirzīšanas, un šajā procedūrā piedalās zvērinātie.
- 15 Gadījumā, kad persona apsūdzības izvirzīšanas rezultātā tiek atzīta par vainīgu, 2006. gada likuma 28. panta 1. punktā un tajā esošajā 1. tabulā ir noteikts maksimālais naudas sods, bet tiesa var uzlikt arī mazāku naudas sodu. Maksimālais naudas sods tiek noteikts atkarībā no attiecīgā kuģa lieluma. Saskaņā ar šo pantu uzliktajam naudas sodam nepievieno administratīvu naudas sodu vai brīvības atņemšanu.
- 16 2006. gada likuma 28. panta 5. punktā ir paredzēts, ka gadījumā, ja persona apsūdzības izvirzīšanas rezultātā tiek atzīta par vainīgu šajā likumā paredzēta noziedzīga nodarījuma izdarīšanā, aizliegto vai neatbilstošo nozveju un zvejas rīkus, kas atrasti uz attiecīgā kuģa klāja, var konfiscēt atbilstoši notiesāšanas juridiskajām sekām. Saskaņā ar minētā likuma 28. panta 5. punkta b) apakšpunktu šī konfiskācija ir obligāta, notiesājot par lielāko daļu no 2006. gada likumā paredzētajiem noziedzīgajiem nodarījumiem, ieskaitot noziedzīgo nodarījumu, kura izdarīšanā par vainīgu ir atzīts prasītājs pamatlietā. Tomēr tiesa var nolemt neizdot rīkojumu par mantas konfiskāciju, ja tiek pasludināts notiesājošs spriedums par šī likuma 8. vai 9. panta pārkāpumu, kuri attiecas uz kuģa nelikumīgu uzturēšanos Īrijas ekskluzīvajā ekonomiskajā zonā.
- 17 2006. gada likuma 28. panta 6. punktā ir paredzētas normas par mantas konfiskāciju gadījumā, ja tiek pasludināts notiesājošs spriedums saīsinātā kriminālprocesa rezultātā. Konfiskācija ietilpst tiesas rīcības brīvībā pēc pirmā noziedzīgā nodarījuma vai notiesāšanas gadījumā par šī likuma 8. vai 9. panta pārkāpumu. Savukārt konfiskācija ir obligāta atkārtotas vai turpmākas notiesāšanas gadījumā, izņemot notiesājošu spriedumu par šo pantu pārkāpumiem.
- 18 2006. gada likuma 28. panta 7. punktā ir paredzēts, ka papildus naudas sodam un konfiskācijai tiesa var uz laiku atsaukt vai apturēt attiecīgā kuģa licenci.

Pamatlieta un prejudiciālais jautājums

- 19 2015. gada 11. februārī Īrijas ekskluzīvās ekonomiskās zonas jūrā tika notverts Apvienotajā Karalistē reģistrēts Īrijas jūras spēku kuģis, kura kapteinis bija K. M. un kurš patrulēja, pildot jūras zvejas aizsardzības pienākumus.
- 20 Pēc zvejas kuģa pārbaudes tika konstatēts, ka uz klāja atrodas aprīkojums, kas ļauj šķirot pēc lieluma siļķes, makreles un stavridas, taču šis aprīkojums nav uzstādīts vai novietots tādā veidā, kas ļautu nodrošināt tūlītēju sasaldēšanu un nepieļautu jūras organismu atgriešanos jūrā. Īrijas jūras spēki uzskatīja, ka aprīkojuma uzstādīšanas veids rada aizdomas, ka attiecīgais kuģis nodarbojas ar nelegālu zveju, kas pazīstama kā “augstākas izmēra kategorijas zivju atlasīšana” un kas ietver labāko zivju atlasīšanu no loma un pārējo zivju izmešanu atpakaļ jūrā.
- 21 Tā kā šāda aprīkojuma turēšana uz kuģa klāja un izmantošana ir aizliegta gan ar Regulas Nr. 850/98 32. panta 1. punktu, gan ar Īrijas tiesību aktiem, proti, *Sea Fisheries (Technical Measures) Regulations 2013* (2013. gada Noteikumi par jūras zveju (tehniskie pasākumi)) un 2006. gada likuma 14. pantu, 2015. gada 27. jūlijā *Cork Circuit Criminal Court* (Korkas apgabala pirmās instances

krimināltiesa) notiesāja K. M. pēc tam, kad ar 2015. gada 16. jūnija zvērināto lēmumu viņš tika atzīts par vainīgu minētā aprikojuma turēšanā [uz kuģa klāja] saskaņā ar *Director of Public Prosecutions* (ģenerālprokurora) izvirzītajām apsūdzībām. Viņam tika piemērots 500 EUR naudas sods, kā arī nozvejas 344 000 EUR vērtībā konfiskācija un neatbilstošu zvejas rīku 55 000 EUR vērtībā konfiskācija.

- 22 K. M. pārsūdzēja šo notiesājošo nolēmumu iesniedzējtiesā, apstrīdot uzliktās sankcijas smagumu, it īpaši attiecībā uz nozvejas un neatbilstošu zvejas rīku konfiskāciju.
- 23 Iesniedzējtiesa vēlas noskaidrot, vai ar Regulu Nr. 1224/2009 un Hartas 49. panta 3. punktā nostiprināto samērīguma principu ir saderīga tāda valsts tiesību norma, kurā kā sankcija par tādu smagu kopējās zivsaimniecības politikas noteikumu pārkāpumu, kāds ir pamatlietā, ir paredzēta obligāta aizliegta vai neatbilstošu nozveju un zvejas rīku, kas atrodas uz kuģa klāja, konfiskācija.
- 24 Šādos apstākļos *Court of Appeal* (Apelācijas tiesa, Īrija) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādu prejudiciālu jautājumu:

“Vai saistībā ar kopējās zivsaimniecības politikas un [...] Regulas [...] Nr. 850/98 32. panta īstenošanu un kontekstā ar kriminālvajāšanu, kas veikta, lai izpildītu minēto tiesību aktu noteikumus, valsts tiesību norma, kas paredz, ka gadījumā, kad apsūdzības izvirzīšanas rezultātā tiek atzīta vaina, papildus naudas sodam tiek obligāti konfiscēta arī visa uz pārkāpumā iesaistītā kuģa klāja atrastā nozveja un visi zvejas rīki, ir saderīga ar [...] Regulu [...] Nr. 1224/2009, it īpaši tās 89. un 90. pantu, un atbilst samērīguma principam, kas noteikts [...] Līgumos un [Hartas] 49. panta 3. punktā?”

Par prejudiciālo jautājumu

- 25 Ar savu jautājumu iesniedzējtiesa būtībā vaicā, vai Regulas Nr. 1224/2009 89. un 90. pants, lasot tos Hartas 49. panta 3. punktā nostiprinātā samērīguma principa gaismā, ir jāinterpretē tādējādi, ka tie nepieļauj tādu valsts tiesību normu, kurā, lai sodītu par Regulas Nr. 850/98 32. panta pārkāpumu, ir paredzēta ne tikai naudas soda piemērošana, bet arī obligāta uz attiecīgā kuģa klāja atrastās aizliegtās vai neatbilstošās nozvejas un zvejas rīku konfiskācija.
- 26 Vispirms ir jākonstatē, ka Regula Nr. 850/98, uz kuru ir atsauce lūgumā sniegt prejudiciālu nolēmumu, no 2019. gada 14. augusta ir atcelta ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2019/1241 (2019. gada 20. jūnijs) par zvejas resursu saglabāšanu un jūras ekosistēmu aizsardzību ar tehniskiem pasākumiem un ar ko groza Padomes Regulas (EK) Nr. 1967/2006, (EK) Nr. 1224/2009 un Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 1380/2013, (ES) 2016/1139, (ES) 2018/973, (ES) 2019/472 un (ES) 2019/1022 un atceļ Padomes Regulas (EK) Nr. 894/97, (EK) Nr. 850/98, (EK) Nr. 2549/2000, (EK) Nr. 254/2002, (EK) Nr. 812/2004 un (EK) Nr. 2187/2005 (OV 2019, L 198, 105. lpp. un labojums, OV 2019, L 200, 67. lpp.). Tomēr, tā kā Regula Nr. 850/98 bija spēkā pamatlīetas faktu rašanās laikā, tā līdz ar to ir piemērojama pamatlīetā.
- 27 No Regulas Nr. 1224/2009 1. panta, lasot to šīs regulas 2. apsvēruma gaismā, izriet, ka, ņemot vērā to, ka kopējās zivsaimniecības politikas sekmes ir atkarīgas no efektīvas kontroles sistēmas ieviešanas, šīs regulas mērķis ir izveidot sistēmu kontrolei, inspekcijai un izpildei, atbilstīgi proporcionalitātes principam piemērojot globālu un integrētu pieeju, lai nodrošinātu visu kopējās zivsaimniecības politikas noteikumu ievērošanu ar nolūku panākt ūdeņu dzīvo resursu ilgtspējīgu izmantošanu, aptverot visus šīs politikas aspektus.
- 28 Šajā ziņā minētās regulas 38. apsvērumā ir precizēts, ka efektīvu, samērīgu un preventīvu sankciju neesamība dažās dalībvalstīs samazina pārbaužu efektivitāti.

- 29 Dalībvalstu pienākumam rūpēties par to, ka par kopējās zivsaimniecības politikas noteikumu pārkāpumiem piespriež efektīvas, samērīgas un preventīva rakstura sankcijas, ir īpaši svarīga loma (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2009. gada 29. oktobris, Komisija/Itālija, C-249/08, nav publicēts, EU:C:2009:672, 71. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 30 Šādā kontekstā Regulas Nr. 1224/2009 89. un 90. pantā dalībvalstīm ir uzticēts nodrošināt atbilstošu pasākumu īstenošanu, lai sodītu par kopējās zivsaimniecības politikas noteikumu pārkāpumiem. Neuzliekot noteiktas sankcijas, šajos pantos ir noteikti konkrēti kritēriji, kas dalībvalstīm ir jāņem vērā, kā arī princips, saskaņā ar kuru šīm sankcijām ir jābūt efektīvām, samērīgām un preventīvām.
- 31 It īpaši jānorāda, ka minētās regulas 89. panta 1. punktā dalībvalstīm ir paredzēts pienākums atbilstīgi to tiesību aktiem sistemātiski veikt attiecīgus pasākumus, tostarp ierosināt administratīvu lietu vai krimināllietu pret fiziskām vai juridiskām personām, kuras tur aizdomās par kopējās zivsaimniecības politikas noteikumu pārkāpumu.
- 32 Regulas Nr. 1224/2009 89. panta 2. punktā ir precizēts, ka vispārējo sankciju pakāpi un papildu sankcijas saskaņā ar attiecīgiem valsts tiesību aktu noteikumiem nosaka tādā veidā, lai pārliecinātos, ka to rezultātā pārkāpējiem efektīvi liedz pārkāpumu rezultātā gūto ekonomisko izdevīgumu, neskarot to likumīgās tiesības strādāt profesijā, un ka ar minētajām sankcijām var panākt rezultātus, kas ir proporcionāli šādu pārkāpumu smagumam, tādējādi efektīvi atturot no turpmāku tāda paša veida nodarījumu veikšanas. Kā izriet no šīs regulas 89. panta 3. punkta, lai noteiktu naudas soda samērīgumu, dalībvalstis var ņemt vērā noteiktus faktorus, tostarp juridiskas personas apgrozījumu vai finansiālu labumu, kas iegūts vai kļuvis iespējams pārkāpuma izdarīšanas rezultātā.
- 33 Savukārt Regulas Nr. 1224/2009 90. pants attiecas uz smagu pārkāpumu gadījumiem. Saskaņā ar šīs regulas 90. panta 1. punktu, lasot to tās 39. apsvēruma gaismā, lai noteiktu pārkāpumu smagumu, dalībvalsts kompetentā iestāde ņem vērā tādus kritērijus kā kaitējuma būtība, tā vērtība, pārkāpēja ekonomiskais stāvoklis un pārkāpuma apmērs vai atkārtotība. Šajā tiesību normā ir arī atsauce uz Regulas Nr. 1005/2008 42. pantā, lasot to kopsakarā ar šīs regulas 3. pantu, paredzētajām darbībām, kas var būt smagi pārkāpumi un starp kuriem ir tādu aizliegto vai neatbilstošu zvejas rīku izmantošana kā pamatlīnētā aplūkotie.
- 34 Attiecībā uz sankcijām no Regulas Nr. 1224/2009 90. panta 3. punkta izriet, ka dalībvalstīm ir pienākums piemērot sankciju, kas ir efektīvi atturoša, un attiecīgā gadījumā tā ir jāapreķina, pamatojoties uz zvejas produktu vērtību, kuri iegūti, izdarot smagu pārkāpumu. Šajā ziņā šīs regulas 90. panta 4. punktā ir precizēts, ka, nosakot sankciju, dalībvalstis ņem vērā arī zvejas resursiem un attiecīgajai jūras videi nodarīto kaitējumu. Turklāt saskaņā ar minētās regulas 90. panta 5. punktu dalībvalstis kā alternatīvu var izmantot arī iedarbīgus, samērīgus un atturošus kriminālsodus.
- 35 No minētā izriet, ka, ievērojot šīs robežas, kas izriet no Regulas Nr. 1224/2009 89. un 90. panta, sankciju izvēle ir atstāta dalībvalstu ziņā.
- 36 Šajā ziņā ir jāatgādina, ka saskaņā ar Tiesas pastāvīgo judikatūru, ja Savienības līmenī nav veikta saskaņošana attiecībā uz piemērojamajām sankcijām, dalībvalstu kompetencē ir izvēlēties sankcijas, ko tās uzskata par piemērotām. Tomēr dalībvalstīm to kompetence ir jāīsteno, ievērojot Savienības tiesības un to vispārējos principus, tātad arī samērīguma principu (spriedums, 2015. gada 16. jūlijs, *Chmielewski*, C-255/14, EU:C:2015:475, 21. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 37 It īpaši jānorāda, ka valsts tiesību aktos atļautie administratīvie vai represīvie pasākumi nedrīkst pārsniegt šajos tiesību aktos leģitīmi paredzēto mērķu sasniegšanai vajadzīgo (spriedums, 2015. gada 16. jūlijs, *Chmielewski*, C-255/14, EU:C:2015:475, 22. punkts un tajā minētā judikatūra).

- 38 Turklāt sankciju smagumam ir jābūt samērīgam ar to pārkāpumu smagumu, par kuriem tās tiek uzliktas, it īpaši, nodrošinot patiesi preventīvu iedarbību, vienlaikus ievērojot vispārējo samērīguma principu (spriedums, 2015. gada 16. jūlijs, *Chmielewski*, C-255/14, EU:C:2015:475, 23. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 39 Lai gan iesniedzējtiesai ir jānovērtē, vai šajā gadījumā saistībā ar K. M. izdarīto pārkāpumu obligātā aizliegto vai neatbilstošo nozveju un zvejas rīku konfiskācija papildus naudas sodam ir samērīga ar Regulas Nr. 850/98 32. panta 1. punktā paredzētā aizlieguma attiecībā uz šķirošanas aprīkojumu likumīgā mērķa īstenošanu, tomēr Tiesa var tai sniegt visus Savienības tiesību interpretācijas elementus, kas tai varētu ļaut noteikt, vai tas tā ir (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2016. gada 28. janvāris, *Laezza*, C-375/14, EU:C:2016:60, 37. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 40 Šajā ziņā ir jāpārbauda, vai valsts tiesiskajā regulējumā paredzētās sankcijas stingrība nepārsniedz to, kas ir piemērots un nepieciešams, lai sasniegtu attiecīgajos tiesību aktos leģitīmi izvirzītos mērķus (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2010. gada 9. marts, *ERG* u.c., C-379/08 un C-380/08, EU:C:2010:127, 86. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).
- 41 Turklāt, kā Tiesa jau ir nospriedusi, it īpaši ir jāpārbauda, vai personām, kas nodarbojas ar zvejniecību un ar to saistītām darbībām, pastāv nopietni draudi, ka pārkāpumu kopējā zivsaimniecības nozarē gadījumā tās tiks noskaidrotas un tām uzliks attiecīgus sodus (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2005. gada 12. jūlijs, Komisija/Francija, C-304/02, EU:C:2005:444, 37. punkts).
- 42 Runājot par Regulas Nr. 850/98 32. pantā paredzētā aizlieguma attiecībā uz šķirošanas aprīkojumu mērķi ir jānorāda, ka šis noteikums, kas attiecas uz zvejas resursu saglabāšanu, izmantojot tehniskos līdzekļus jūras organismu mazuļu aizsardzībai, aizliedz turēt vai izmantot uz kuģa klāja šādu aprīkojumu, izņemot gadījumu, ja tas ļauj nodrošināt nozvejas tūlītēju sasaldēšanu un novērst tā nonākšanu atpakaļ jūrā. Minētajā tiesību normā paredzētā aizlieguma mērķis jo īpaši ir nepieļaut šīs regulas 19.a pantā aizliegto praksi, kas saistīta ar rentablāko sugu saglabāšanu un citu sugu palaišanu atpakaļ jūrā un kuras mērķis ir palielināt nozvejas vērtību.
- 43 Tādējādi Regulas Nr. 850/98 32. panta mērķis ir, pirmkārt, novērst risku, ka netiek deklarēti konkrēti to zivju daudzumi, kuras ir palaistas atpakaļ jūrā un mirušas un kuras līdz ar to netiek ņemtas vērā kvotu izmantošanas likmē, kas izpaužas kā pārrmērīgas zvejas risks, un, otrkārt, pakāpeniski izskaust nevēlamu nozveju nonākšanu jūrā, lai ilgtermiņā nodrošinātu ilgtspējīgu zvejniecību no vides viedokļa.
- 44 Taču obligāta aizliegto vai neatbilstošo zvejas rīku konfiskācija, šķiet, var atturēt attiecīgās personas no Regulas Nr. 850/98 32. panta 1. punktā paredzētā aizlieguma attiecībā uz šķirošanas aprīkojumu pārkāpšanu, tām atņemot nelegālo peļņu, kas viņām citādi varētu rasties, un iespēju turpināt izmantot šādu aprīkojumu.
- 45 Runājot par nozvejas konfiskāciju, kā savos apsvērumos norādīja Eiropas Komisija, tā pārkāpējiem atņem nepamatotas ekonomiskās priekšrocības, kas izriet no izdarītā pārkāpuma, ko ar naudas sodu vien nevarētu nodrošināt. Runājot par aizliegtu un neatbilstošu zvejas rīku, kuri atrodas uz zvejas kuģa klāja, lai veiktu nelikumīgu darbību, kāda ir aizliegta ar Regulas Nr. 850/98 32. panta 1. punktu, konfiscēšanu, ir jākonstatē, ka šī obligātā konfiskācija ir efektīva sankcija, kas ir samērīga ar pārkāptā tiesību aktu mērķi.
- 46 Šajā ziņā ir jānorāda, ka Regulas Nr. 1224/2009 90. panta 6. punktā ir noteikts, ka tajā paredzētās sankcijas var tikt papildinātas ar citām sankcijām vai pasākumiem, it īpaši ar tiem, kas ir aprakstīti Regulas Nr. 1005/2008 45. pantā. Pēdējā minētā panta 3. punktā ir konkrēti paredzēta tāda papildu sankcija kā aizliegto zvejas rīku, nozvejas un produktu konfiskācija.

- 47 Šajā gadījumā no lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu izriet, ka K. M. uzliktais naudas sods ir 500 EUR, savukārt uz zvejas kuģa klāja esošās nozvejas vērtība bija 344 000 EUR, un neatbilstošais zvejas rīks tika novērtēts 55 000 EUR apmērā. No Īrijas rakstveida apsvērumiem arī izriet, ka naudas sodu maksimālā summa, ko tiesas var uzlikt par tādu pārkāpumu kā pamatlietā, saskaņā ar Īrijas tiesībām ir 10 000 EUR, 20 000 EUR vai 35 000 EUR atkarībā no attiecīgā kuģa lieluma.
- 48 Ja šie naudas sodi tiktu uzlikti kā vienota sankcija par šāda veida pārkāpumu, tie faktiski nevarētu pārkāpuma izdarītājiem atņemt ekonomiskās priekšrocības, kas izriet no izdarītajiem pārkāpumiem. Tādējādi šāda sankcija nav nedz efektīva, nedz atturoša.
- 49 Lai novērtētu sankcijas samērīgumu, ir jāņem vērā arī saikne starp iespējami uzliekamā naudas soda apmēru un ekonomisko priekšrocību, kas izriet no izdarītā pārkāpuma, lai atturētu pārkāpuma izdarītājus izdarīt šādu pārkāpumu, kā arī saskaņā ar Regulas Nr. 1224/2009 90. panta 3. punktu – smaga noziedzīga nodarījuma izdarīšanas rezultātā iegūto zvejas produktu vērtības.
- 50 Turklāt, ja, kā tas ir pamatlietā, naudas sods tiek uzlikts zvejas kuģa kapteinim, kas nav tā īpašnieks, šis kapteinis varētu, pirmkārt, neiegūt no šīs sankcijas izrietošo atturošo iedarbību un, otrkārt, turpināt gūt ekonomisku labumu no nozvejas, kas iegūta, pārkāpjot Regulas Nr. 850/98 32. pantu, un paturēt ar šo tiesību normu aizliegto aprīkojumu tā iespējamās izmantošanas nolūkā.
- 51 Tāpat, neskarot pārbaudes, kas saskaņā ar 2006. gada likuma 28. pantu ir jāveic iesniedzējtiesai, sankciju koriģē atbilstoši pārkāpuma smagumam, kādu to noteikušas Īrijas iestādes. Kā savos apsvērumos paskaidro Īrija, sankcijas ir atkarīgas no pārkāpuma rakstura, tostarp no jautājuma par to, vai tiek virzīts kriminālprocess saīsinātā procesa kārtībā, tas ir, process bez zvērinātajiem viena tiesneša sastāvā par maznozīmīgiem pārkāpumiem, vai vispārējā kārtībā pēc apsūdzības izvirzīšanas par smagākiem noziedzīgiem nodarījumiem, piedaloties zvērinātajiem. Pēdējā minētajā gadījumā, ja persona tiek atzīta par vainīgu, aizliegto vai neatbilstošu nozveju un zvejas rīku konfiskācija ir obligāta attiecībā uz noteiktiem minētajā likumā paredzētiem pārkāpumiem, tomēr tiesa var nolemt neizdot konfiskācijas rīkojumu attiecībā uz dažiem no šiem pārkāpumiem vai pirmā pārkāpuma gadījumā. Tiesa var arī piemērot stingrāku sankciju un atcelt vai apturēt attiecīgā kuģa licenci.
- 52 Tādējādi, ņemot vērā pārkāpuma smagumu un Regulas Nr. 850/98 32. pantā izvirzīto mērķi un ievērojot pārbaudes attiecībā uz sodu un papildsodu kopējo līmeni saskaņā ar Īrijas tiesībām, kas ir jāveic iesniedzējtiesai, obligāta aizliegta vai neatbilstošas nozvejas un zvejas rīku konfiscēšana ir nepieciešama, lai pārkāpējiem tiktu atņemtas no pārkāpuma izrietošās ekonomiskās priekšrocības. Tam, šķiet, ir arī atturoša iedarbība.
- 53 Tādējādi šāda sankcija atbilst Regulas Nr. 1224/2009 89. panta 2. punktā noteiktajiem kritērijiem, saskaņā ar kuriem pārkāpējiem faktiski ir jāliedz ekonomiskās priekšrocības, kuras izriet no to izdarītajiem pārkāpumiem, un sankcijām ir jāļauj radīt sekas, kas ir samērīgas ar pārkāpumu smagumu, lai efektīvi atturētu ikvienu personu no tāda paša rakstura pārkāpumu izdarīšanas.
- 54 Turklāt valsts tiesai ir jāizvērtē sankcijas iespējamās sekas pārkāpējam saistībā ar tā legītimajām tiesībām strādāt kādā profesijā atbilstoši Regulas Nr. 1224/2009 89. panta 2. punktam. Šajā ziņā K.M. Tiesai iesniegtajos rakstveida apsvērumos apgalvo, ka aizliegta vai neatbilstošu zvejas rīku konfiscēšanai būtu ļoti smagas sekas attiecībā uz viņa reputāciju un profesionālo nākotni, ka viņam nebija nodoma pārkāpt attiecīgos noteikumus, lai gūtu no tiem labumu, un ka viņš iepriekš nav izdarījis citus pārkāpumus. Tomēr šie fakti ir jāpārbauda iesniedzējtiesai.
- 55 Turklāt jāatgādina, ka, lai gan Regulas Nr. 1224/2009 90. panta 1. punktā ir minēti noteikti kritēriji, kurus dalībvalsts kompetentās iestādes var ņemt vērā, lai novērtētu pārkāpuma smagumu, šī tiesību norma ir jālasa kopā ar šīs regulas 39. apsvērumu, kurā ir precizēts, ka šo kritēriju mērķis ir noteikt sankcijas ar atturošu iedarbību. Savukārt, ņemot vērā attiecīgo sankciju veidu un tā kā minētās regulas tekstā šajā ziņā nav norāžu, ir jāatgādina, ka samērīguma nosacījums, kuram ir jāatbilst dalībvalstu

noteiktajām sankcijām, nenozīmē, ka, īstenojot minēto 90. panta 1. punktu, šīm iestādēm ir jāņem vērā katra gadījuma konkrētie un īpašie apstākļi, ne arī, ka tām noteikti būtu jāņem vērā nodoms vai recidīvs (pēc analogijas skat. spriedumu, 2015. gada 16. jūlijs, *Chmielewski*, C-255/14, EU:C:2015:475, 28. un 29. punkts).

- 56 Ņemot vērā iepriekš minēto, uz uzdoto jautājumu ir jāatbild, ka Regulas Nr. 1224/2009 89. un 90. pants, lasot tos Hartas 49. panta 3. punktā nostiprinātā samērīguma principa gaismā, ir jāinterpretē tādējādi, ka, ievērojot pārbaudes, kas ir jāveic iesniedzējtiesai, tie neaizliedz tādu valsts tiesību normu, kurā, lai sodītu par Regulas Nr. 850/98 32. panta pārkāpumu, ir paredzēta ne tikai naudas soda piemērošana, bet arī obligāta uz attiecīgā kuģa klāja atrastas aizliegtas vai neatbilstošas nozvejas un zvejas rīku konfiskācija.

Par tiesāšanās izdevumiem

- 57 Attiecībā uz pamatlietas pusēm šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto pušu izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (sestā palāta) nospriež:

89. un 90. pants Padomes Regulā (EK) Nr. 1224/2009 (2009. gada 20. novembris), ar ko izveido Kopienas kontroles sistēmu, lai nodrošinātu atbilstību kopējās zivsaimniecības politikas noteikumiem, un groza Regulas (EK) Nr. 847/96, (EK) Nr. 2371/2002, (EK) Nr. 811/2004, (EK) Nr. 768/2005, (EK) Nr. 2115/2005, (EK) Nr. 2166/2005, (EK) Nr. 388/2006, (EK) Nr. 509/2007, (EK) Nr. 676/2007, (EK) Nr. 1098/2007, (EK) Nr. 1300/2008 un (EK) Nr. 1342/2008, un atceļ Regulas (EEK) Nr. 2847/93, (EK) Nr. 1627/94 un (EK) Nr. 1966/2006, lasot tos Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 49. panta 3. punktā nostiprinātā samērīguma principa gaismā, ir jāinterpretē tādējādi, ka, ievērojot pārbaudes, kas ir jāveic iesniedzējtiesai, tie neaizliedz tādu valsts tiesību normu, kurā, lai sodītu par Padomes Regulas (EK) Nr. 850/98 (1998. gada 30. marts) par zvejas resursu saglabāšanu, izmantojot tehniskos līdzekļus jūras organismu mazuļu aizsardzībai, kurā grozījumi izdarīti ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 227/2013 (2013. gada 13. marts), 32. panta pārkāpumu, ir paredzēta ne tikai naudas soda piemērošana, bet arī obligāta uz attiecīgā kuģa klāja atrastas aizliegtas vai neatbilstošas nozvejas un zvejas rīku konfiskācija.

[Paraksti]